

Előfizetési árak:

Egész évre	-----	12 ft
Félévre	-----	6 "
Negyedévre	-----	3 "
Egy órára	-----	1 "
— Egyen szám 4 kr. —		

Kiadóhivatal:

Fleiss Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Uri-utca 276. sz.,
hová az előfizetések és a lap
mértéküléseire vonatkozó felszólalások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskerek,
Zápolya-utca 1-5 szám,
hová a lap szellemi részét, illető
minden közlemény intézendő.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik mindennap,
vasár- és ünnepnapok
kivételeivel.

A magyar állam és a külpolitika.

Nagybecskerek, április 11.

A mily mértékben előrehaladt a magyar állam politikai és gazdasági megerősödése, úgy nőtt az 1867-iki alkotmány alapján nyugvó törvényes befolyás is a monarchia külpolitikájának tendenciájára és jellemére, annyira, hogy ma a magyar államnak mindenkor gróf Kálnoky okos és békefenntartó politikája javára érvényesülő befolyása irányadó és döntő tényező lett a monarchiában és ezzel az európai politikában is.

Ezt a Magyarországnak a külföldön különös becsületére való tényét a külföldi államférfiak és diplomaták ma sokkal nagyobb mértékben elismerik, mint eddig bármikor. Ő felségének, Ferencz Józsefnek, Európa legnemesebb és leghatalmasabb békefejedelmének egyik jelmondata, a „viribus unitis“, — ma megtámadhatlanul érvényes európai jelmondatává lett a békefenntartásnak és békemegvédésnek, a mely most nemcsak a hármasszövetségben szövetségesei hatalmukat egyesítette minden háború elhárítása végett egy diplomáciai védelmi egységgé, hanem az európai államcsalád többi tagjait is képes volt megnyerni a minden művelt népre nézve nélkülözhetlen békeeszmének.

Bismarck herceg volt az első európai államférfi és diplomata, aki gróf Andrássy Gyula államférfiúi lángelméjével egyetértésben és ezzel a magyar államférfiúi bizalmas diplomáciai fegyvertesztvérségben a magyar állam hatalmának békevédő befolyását a habsburgi monarchiában és az európai politikában méltatta és érvényre juttatta.

Az európai békére a legnagyobb előnnyel bír az, hogy Hohenlohe mostani német birodalmi kancellár és Lobanov

Rostovszky orosz külügyminiszter a béke életelvi felől ápoló ugyanazonos hagyományos egyetértésben ragaszkodik ugyanahhoz a diplomáciai rendszerhez, a melyet egy magyar államférfi, a század legzseniálisabb diplomatajával, Bismarck herceggel közösen inaugurált.

Legmagasabb körökben és a nagyhatalmak diplomáciai képviselőinél a legjobb benyomást keltette az, hogy báró Bánffy Dezső miniszterelnök a korona bizalmának és gróf Kálnokyval való bensős politikai barátságának alapján ugyanannak a békeépítő hagyománynak az értelmében érvényesíti a magyar állam hatalmi befolyását.

Ezért igen hálásak báró Bánffy ama tényéért, hogy mint magyar miniszterelnök személyes viszonyt kötött gróf Eulenburg német- és Sir Monson auloi nagykövettel, valamint a francia és olasz nagykövetekkel, a mely viszony tartós haszonnal lesz nemcsak a monarchiára, hanem a magyar állam tekintélyére is. Kétségtelen, hogy a dolog folytatását a nagykövetek gyakoribb látogatása a magyar fővárosban fogja képezni.

Az okkupált tartományokból.

— Saját levelezőnkől. —

Szerajevó, ápr. 5.

A Glaznik, a szerajevói múzeum által kiadott tudományos folyóirat VI. évfolyamának 4. kötete most hagyta el a sajtót. A Hörmann Konstantin múzeumi igazgató által szakavatott körültekintéssel szerkesztett, diszesen kiállított folyóirat eddigi kötetei gazdag tárházat képezik a különösen Bosnyákországra és a Herzegovinára, de általában a Balkán-félszigetre is kiterjeszkedő becses dolgozatoknak a történelem, az archeologia, az etnográfia és természettudomány köréből. Szinte megiegy, hogy a szerajevói múzeum ilyen tudományos működés központja. A legújabb kötetben vannak többi között a következő értekezések: Bosnyák és her-

zegovínai egyházi régiségek; Sáncvárak Bosnyákország észak nyugati vidékein; Praehisztórikus építmények a bihaći kerületben; Bosnyák ereklyék a Narentavölgyben; Ornitológiai tanulmányok Montenegróban; stb. stb.

Népszerű egészségügyi előadásokat tartanak újabban a török olvasóköri és szerajevói kórház főorvosai, a mi annál inkább előmozdítja a higiéniai ismeretek terjedését, mert az előadásoknak nagy közönségük szokott lenni.

Az ilidzsei fürdőn az idei sázon május 12-én nyílik meg és remélhetőleg épen oly élénk lesz, a milyen a tavalyi volt. A kik egyszer megfordultak ezen a pompásan berendezett, nagyhatású forrásokban bővelkedő szép fürdőhelyen, mindazok szívesen visszajönnek oda. Kobler Géza dr., a szerajevói kórház igazgató-főorvosa épen a napokban tartott előadást ilidzseről a bécsi orvosi testület előtt. Az előadást élénk eszmecsere követte, a melyben résztvettek Ludwig dr., Neumann dr., Chrobak dr. bécsi egyetemi professzorok, mindannyian a legnagyobb elismeréssel nyilatkozván a fürdőnek úgy berendezéséről, mint gyógyhatásairól. A löversenyeket az ilidzsei versenypályán az idén jun. 29-én, 30-án, jul. 1-én és 4-én tartják meg; a díjak értéke összesen 117,000 korona. A 40,000 koronás díjért (2400 m.) jun. 29-én, a 21,500 koronás ilidzsei díjért (1600 m.) jul. 1-én futnak; van a programmon 9000 koronával dotált 4800 méteres akadályverseny is.

A szerajevói elektromos világítás-sal a múlt napokban tartották meg a „főpróbát“, a mely kitűnően sikerült, úgy hogy most már bizonyosra vehető, hogy május 1-től kezdve a bosnyák főváros utcáin esténként a legmodernebb világosság fog fényeskedni.

Sport. A szerajevói vasparipa klubnak 107 tagja van; a klub egyik kapitánya magyar ember, Horváth Ferencz. — Dolni-Tuzla környékén az idén 8 vaddisznót, 11 őzbakot, 318 nyulat, 9 rókat, 2 fajdkacst, 2 szalonkát, 16 vadkacsát és 94 vadgalambot lőttek.

A „TORONTÁL” TÁRCZÁJA.

Feltámadás napja a trappistáknál.

Irta: Soós Antal.

Három év előtt, feltámadás napján megszakítottam egy napra párisi utamat, hogy megnézzem a trappisták kolostorát. A vasuti állomástól másfél órai gyaloglás után az ember a kolostorhoz ér. Mosolygó völgy felett, zöld fenyvesek között vezet a hegynek felkanyaruló ösvény. Egyszerre merészet fordul s a tájkép megváltozott. Eltűnt a mosolygó völgy, elnémult a hangrangsó is, a mely a lenn elterülő békés falvak-kak kicsiny templomából a feltámadást hirdette s előttünk a párával elfedett Hazugság pusztája, némán, siváran, mint az örök halál, szemben velünk pedig a trappista-zárda évszázadoktól megviselt falai sötétlenek, emlékeztetve a halálra s hirdetve az örök életet a halálon túl.

A kolostor széles bolthajtásos kapuja felett „Solitudo ianua coeli“ szavak vannak belevésve. Ezen a mondaton alapul valamennyi zárda szektizmusa, de annyi joggal talán egyetlenegy szerzet sem mondhatja jelszavának, mint a trappistarend. A kolostor kapujában a házmester fogadott. Ő is szerzetes s csak egy hónapig viseli tisztét, akkor másik szerzetes váltja fel. Házmesteri működése alatt fel van mentve a fogadalom alól, hogy örökké némának kell lennie. A kolostor látogatóival beszélhet s mintha kárpótolni akarná magát a hosszú hallgatásért, jogával teljes mértékben él. Az ő tisztéhez tartozik a látogató fogadni, a kolostorban körül vezetni s a kíváncsi idegennek mindent elmondani, a mit elmondani szabad. Igaz ugyan, hogy a kolostorban

kevés látni való van, de az a komor, mondhatnám, siri hangulat, a mely a zárdában uralkodik, a legegyszerűbb dolognak is olyan különös színt, olyan különös, dohos, kriptaszagot ad. A házmesteren kívül van még egy ember, a kit a kolostor főnöke, az apát, a hallgatás alól felment: a zárda kereskedőjét, ki a kapu alatt imádságos könyveket, olvasót s egyéb, az ajtósságot előmozdító dolgokat árul.

A házmester egyenesen a templom felé vezetett.

Beléptem a magas bolthajtásos, fehérre meszelt templomba. A falak hosszában alacsony fehérre meszelt kőpadok; az oltártól jobbra és balra is egy-egy, a többinél valamivel magasabb ilyen pad áll; az egyik az apát, a másik a prépost helye. Az oltár felett a templom egyetlen disze: két kőből faragott, fehér angyal. Tizenkét szerzetes napjában jönnek ide a szerzetesek ajtósságukat elvégezni. Ejjél utáni egy óráról éjjeli tizenegy óráig mindegyik második órában. Mikor a templomba beléptem, az apát fehér ruhában épen az oltár előtt térdelt; mögötte a prépost szintén fehér köntösben, minisztrált. A többi szerzetes, körülbelül ötven, a kőpadokon ült, kezökben imádságos könyvvel. A zajra, melyet belépésem okozott, egyetlen szem sem emelkedett föl az imakönyvből. A szürke ruhába öltözött néma alakok mozdulatlanok maradtak, akár az a két angyal az oltár fölött. Nehogy ajtósságukat valahogy zavarjam, az ajtó közelében maradtam s onnét néztem a szerzeteseket. A házmester később megmagyarázta, hogy a szerzetesek között van egy gróf, két egykori katonatiszt, egy orvos, három volt diplomata és egy színész. A prépost egy körülbelül hatvan éves ember, a francia képviselőház tagja volt. Megkérdeztem a nevét. „A képviselő

meghalt, választott vezetőm, a prépostot Jonathannak hívják.“ A szerzetesek között láttam huszonöt éves fiatal embert és nyolcvan éves aggyasztánt is.

Vagy két percig tartott a templomban a némaság. A miséző apát az oltárhoz felvezető fehérre meszelt három lépcsőn épen leomni készült, mikor a templom kicsiny toronyában megszólalt a lélekharang. Az apát a harang hangjára megállt, összekulcsolt kezét magára felemelte s egy buzgó, halás tekintetet vetett a magasba. A prépost és a többi szerzetes követte az apát mozdulatát, mialatt a szerzetesek helyükből fölállottak. Az apát megfordult s ismét letérdelt az oltár előtt, a prépost ellenben lépett az oltárról s az ajtó felé közeledett. Ott melléje szegődött két szerzetes s ezektől kiérve, elhagyta a templomot. A többi szerzetes térdre borult és mélyen imádkozott. Végre egyenkint felállottak, az oltárhoz mentek a hol jobbról és balról sorfalat képeztek. A lélekharang ezalatt egyre szólt.

Tíz perc múlt el így, mikor a prépost ismét belépett a templomba. Vallán nagy, szalmából font keresztet hozott. A két szerzetes, a ki vele jött, egy-egy zsákot emelt a vallán. Terhüket felvitték az oltárig, a szerzetesek sorfala között a prépost a földre tette a keresztet, két társa pedig a zsák tartalmát a feszületre öntötte. Hamu volt. Alig hogy ezzel a művelettel elkészültek, a templomba másik négy szerzetes lépett s karjokon egy haldokló trappistát hoztak. Ráfektették a hamuvál beszórt keresztre s akkor valamennyi jelenlevő dicsőítő és hálaadó himnuszokat kezdett énekelni. Majd előlépett egy trappista, feltöltötte a haldokló szürke ruháját és szivére tette kezét. A kolostor orvosa volt. Néhány pillanatig figyelte a haldokló szívének lüktetését, akkor térdre borult s fenhangon hálaimát

A hivatalos melléklet 77. számával.

A breskai felső takarékpénztár r.-t. 1894. évi összfordalma 14.32 millió frtra rugott; tiszta nyereség 27.531 frt, osztalék 11 frt = 11%, a tartalékalapot 12.000 frttal dotálták; 1894. decz. 31-én váltótárca 424.242 frt, takarékbetétek 394.223 frt. A társaság részvénytőkéje 100.000 frt.

A fedezők meének a szerajevói állami méntelepről most küldötték szét az ország különböző vidékeire; összesen 79 ménlovat osztottak ki. A kormány különös gondot fordít a lótenyésztés emelésére és nem riad vissza semmi áldozattal, hogy meggyőzze a lakosságot a bosnyák lóanyag megjavításának hasznosságáról.

Több tüzeset riasztotta föl Szerajevó lakosságát az utóbbi hetekben. Egyik sem érdemel különös megemlést, mert a legkomolyabb eset is csak tetőtűz volt. Hanem az égések érdekesekek azért, mert ezek is alkalmat szolgáltatnak a lakosságnak arra, hogy összehasonlítsák a multat a jelenel. Szerajevó lakossága még jól emlékezik arra, hogy az okkupáció előtt milyen kétségbeesést okozott minden tüzi láрма, mert soha sem lehetett tudni, vajon nem ég-e le a városnak vagy fele, ami bizony elég gyakran meg is történt. Most ellenben a jól szervezett katonai és polgári tűzoltóság azonnal megjelenik a veszedelem színhelyén és rendesen elejét veszi minden nagyobb bajnak. A városrendezés szintén sokat lendített ebben az irányban, úgy hogy a lakosság ha manapság is megriad a tűzilármától, ezt inkább a mult szokása, mint a jelen szükségége magyarázza meg.

HIREK.

Tájékoztató.

Május 13. A tor. m. gazd. egyesület közgyűlése.
Május 16-19. Országos vásár.
Május 19. A tor. közm. egyesület estélye.
Május 19. Tisztviszéki ülés.
Május 20. Torontálmegye tavaszi rendes közgyűlése

A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van nők részére kedden és pénteken délután.

— A nagyhét. A róm. kath. anyaszent-egyház f. hó 14-én vasárnap, a föltámadás magasztos ünnepét üli, melyre a negyennapi nagy böjt alatt hivatott előkészíteni iparkodott. Az előkészületi idő utolsó szakába lépett a mult vasárnapal s ezen utolsó hetet nagyhétnek nevezi az egyház azon nagy kegyelmek miatt, melyekben az emberiség az üdvözítő halála által részesült. A Megváltó földi életének utolsó napjaira emlékezett bennünket az egyház a nagyhét most következő három napján: nagycsütörtökön elvissz bennünket lélekben az utolsó

mondott a mindenhatónak, hogy társát feloldotta a földi bűnös élet alól. A többi szerzetes is ugyanezt tette. Az apát ismét fölkel és hangos imát mondott. Azután elhagyta az oltárt s egy, a templomhoz épített kápolnába ment. A szerzetesek is fölálltak, követték följobbalójukat.

Nemsokára ismét megjelentek a templomban. Elöl az apát jött, a vállán súlyos feszületet hozott, hogy csak úgy görnyedett alatta. A menet, szolozsmákat zengve, kiment a szabadba, végig haladt a temetőn, megkerülte a templomot s azután visszajött a templomba. Az apát felvitte a feszületet az oltárra s a két kőangyal között elhelyezte. Ujra imát mondott, elhagyta az oltárt és távozott. A többi trappista is elhagyta a szentélyt és a temetőn keresztül czellájába ment.

Ez volt a trappisták feltámadási ünnepe, melyet egyik társuk halála kisse megzavart.

En is elhagytam a templomot s a házmester felkeresésére indultam, a ki, mikor a templomba beléptem, elhagyott. A temetőben találkoztam két trappistával: Szótlannal, mosolygó arccal, kezüket nyújtották felém.

Mikor ismét találkoztam a házmesterrel, csodálkozásomat fejeztem ki, hogy még nem halottam a „Memento mori“ megszólítást.

— Memento mori, válaszolt a trappista, ez a kifejezés csak a regényekben fordul elő, de kolostorunkban nem.

— Olvas ön regényeket is?

— Nem.

— Akkor honnét tudja?

— Valamikor olvastam.

— Ki volt a kedvencz írója?

— Csak egykedvencz könyvem van, zsoltárok.

Többet nem tudtam belőle kifagatni, bár mennyire vágytam egyetlen porszemem is ellesni abból a szellemvilágból, a melyben a trappista egykor élt. Finom társalkodási modora, választékos kifejezései módja s alapos természettudományi ismeretei, a melyeket beszédközlésben elárult, meggyőztek azonban engemet arról, hogy a trappista egykor közelebb állott Comte Agoston „Evangeliolum“ ához, mint az apostolok evangéliumához.

vacsorához, melynek emléké a délelőtti nagy-misében ültük meg. Örömnép ez, az oltári szentség szerzésének ünnepe s mégis az ünnepeles Gloria elhangzása után elmúlnak az öröm hírnökei, a harangok s az orgona, s mintegy hallani véljük a fájdalom szavát az üdvözítő ajkairól: „egy ma közületek elárul engem“, az egyház is elhallgat, elcsendesül, mintegy megnémulva az üdvözítő közelgő szenvedésének gondolatától s csendben folytatja a nagymisé. Ettől kezdve a harangok zugása helyett fadarabok zöreijével s kereplőkkel gyűjti össze hivatát az egyház a közös istentiszteletre, így jelzi a csepenyűk helyett az istentisztelet váltakozó főrészeit s az imádság óráját reggel, délben és este. A nagymise alatt a hívek tömegesen részesültek az oltári szentségben, melynek végzetvél az oltárok ékességeiktől megfosztatnak, emlékeztetül arra, hogy a poroszok Jézust is megfosztották ruháitól, amit róla különben a próféta évszázadokkal előre megjövendölt.

A nagypéntek már kizárólag a Megváltó halálának s sirbatételének emléknapja. Fekete az egész templom, még az öröklámpa fénye is kialudt, — a gyász, a bánat, a fájdalom érzete nehezedik a lelkekre. Menjünk a templomba; a kereplő szava 9 órára gyűjti össze a híveket, — s ott látjuk a papot sötét gyászban jelenni meg kísértetével az oltár előtt, s odaérve, mindnyájan a földre borulnak; lenyomja őket büneiknek tudata, melyek a Megváltó halálának okozói valának. Majd fölmeleg az oltárhoz, s két szentírási részlet elolvasása után kezdetét veszi az Ur szenvedésének története, melyet míg a pap halkán olvas, a kar énekelve ad elő. Ennek végeztével az egyház 14 imában megemlékezik az egyházzól, a pápáról, a püspökök s papokról, a királyról — az összes keresztény- és nem keresztényekről, mindannyijukra Isten malasztját kérve. Az imák után jó a kereszt leleplezése, mely immár 12 napja fekete lepellel van borítva, s annak fölmagasztaltatása. Ez alatt énekelte az egyház azon szemrehányásokat, amikkel a Megváltó az ő hálátlán népet, a keresztényeket, illeti: elmondja ezekben mindazon jókat, amiket velünk tett, s amikért mi rut hálátlansággal fizettünk neki, öt megfeszítettük. Ennek végeztével következik az úgynevezett csonka-mise, mise után pedig a fátyollal leborított oltáriszentséget s a leleplezett feszületet gyászos körmenetben elvisszi az egyház a már előre elkészített sz. sirhoz, a Megváltó sirbatételének emlékére, s ott van mindkettő kitéve esti fél 7 óráig, hogy a hívek a nap folyamán hódolatukat előtűk kifejezhessék. A sirba tétel után magyar sz. beszéd lesz.

Először is a tágas étterembe vezetett. A teremben két hosszú diófából készült asztal állott, a mely mellett elfért a kolostor valamennyi lakója. A két asztaltól elkülönítve, a terem homlokzatának közepén katedra-szerű emelvény áll, a melyen disz gyanánt fából faragott óriási halálfej vigyorog. Ez az apát és a prépost asztala. Az ajtó felett, a fehérre meszelt falra is halálfej van festve, s alatta ezek a szavak: „Talán ma éjjel.“

Az asztalon minden szerzetes számára fatányér áll s a tányér mellett sima kis falapát. Ez a trappisták evőeszköze. Eledeleük sós vízben főtt főzelék és rozskenyér. Hus csakis a súlyos betegek kapnak. Ebédjükhez fakupából sört isznak, a melyet a trappisták maguk főznek. Bort nem szabad nekik inni. Az ebédet a szerzetesek kétszer megszákiják, hogy végig hallgassák az apát és a prépost felolvasását a bibliából.

A teremből a gyárhelyiségekbe mentünk, mert a kolostorban szövőgyár, sörház, ác-, kovács- és lakatos-műhely is van. Valamennyi munkát maguk a szerzetesek végzik s a munka alól még az apát sincsen felmentve. A munkát felváltva teljesítik. Ha például valamelyik szerzetes bizonyos dologhoz már kedvet kapott s elvégzése körül nagyobb ügyességet árul el, akkor másik, súlyosabb munkára rendeli ki az apát. Ha valaki félévig a szövőgyárban a felügyelői tisztet teljesítette, akkor félévig a kovácsműhelybe küldik, vagy a kolostor földjeire trágyát hord. A munkát persze némán végzik el: csakis jelek által közlekednek egymással. A munkafelügyelő minden órában a kezével tapsol. Erre a jelle a munkások felbeszákiják munkájukat s néma fohászokdást végeznek, míg a felügyelő újra jelt ad a munka folytatására. Minden második órában a templom tornyában megszólal a harang. A szerzetesek ekkor a templomba sietnek s ott forró imában kéri istent, hogy minél előbb szabadítsa meg őket a földi szenvedéstől.

A kolostorban kis könyvtár is van, csupán vallásos munkákból. A könyvtár egyuttal a gyónatószerék is. Itt gyónnak meg, valamennyi társuk jelenlétében. Ez a terem egyuttal a törvényke-

Délután fél 3 órakor mesterileg szervezett három kar fogja előadni a koronás próféta 50 zsoltárát, a „Miserere“-t, melynél a valódi bűnbánat magasztosabb megnyilatkozásra még nem lelt. Ezt követi a német sz. beszéd, melynek végeztével a hívek ajtatosságuk végzésére kimennek a sirkertbe. Este fél 7 órakor lesz a szentség ünnepélyes betétele.

— Segély az árvizkárosultaknak. A torontálvármegyei árvizkárosultak részére Daniel Augusztá uró Elemérről 5 frtot és Enyedi Mór jegyző Csókárol 2 frtot küldött be hozzánk.

— Áthelyezések. Az igazságügyminiszter Frank Gyula oraviczabányai járásbírózági segédtelekkönyvvezetőt a verseczi járásbírószékhez, Bencze Mihály nagybecskereki és Pittel Antal brassói törvényszéki irnokokat pedig kölcsönösen áthelyezte.

— Gazdáink és a millennium. Gróf Csekonic Endre, mint a torontálvármegyei gazdasági egyesület elnöke Torontálvármegye gazdaközöniségéhez az alábbi körlevelet küldte széjjel:

Az ezredéves országos kiállítás megnyitásától már csak alig egy év választ el bennünket, miért is ha Torontálvármegye e kiállításon méltóan akarja bemutatni mezőgazdasági kultúráját, egy a rendelkezésünkre álló már csak nagyon csekély időt hangyaszorgalommal kell felhasználnunk. A torontálvármegyei gazd. egyesület a vármegye mezőgazdasági kiállítására szükséges területet a kiállítási iroda igazgatójának már bejelentette. Azonban ezen bejelentésben csupán annyit fejezett ki, hogy a vármegye egy gyűjteményes kiállításban óhajta bemutatni mezőgazdasági kultúráját s jelentkezők hiányában azt nem emelte ki, hogy e gyűjteményes kiállításban kik lesznek a résztvevők. Ennek bejelentésére tehát halasztást kért s kivételesen kapott is halasztást május hó 20-ig. Ennek kapcsán felkérem tehát Torontálvármegye gazdaközöniségéből mindazokat, kik gyűjteményes kiállításunkban résztvenni óhajtanak, hogy szíveskedjenek bejelentéseiket lehetőleg május hó 1-ig egyesületünk titkári hivatalához (Nagybecskerek, megyeház) beküldeni, hogy ott azok összefoglaltatván, május hó 20-ig a kiállítási iroda igazgatójának megküldhetők legyenek. Mindazok, kik a kiállítást illetőleg bármily felvilágosítást óhajtanak nyerni, forduljanak ez ügyben az egyesület titkári hivatalához, a hol egyszerűs mind az egyesület által készített kiállítási program is megtekinthető, sőt az kívánatra, — mihelyt sokszorosítva leand, — bárkinnek meg is küldetik. Még azt óhajtom megemlíteni, hogy a jelen bejelentések az időleges kiállításokra nem terjednek ki. Végül legyen szabad azon reményeinket kifejezést adni, hogy Torontálvármegye lelkes gazdaközönisége teljes

zési terem, itt mondják ki az ítéletet s itt hajtják véghez a büntetést. Egy nagy fekete tábla is van ebben a teremben, melyre a heti munkarendet írják. Felül volt az apát neve: „Tóbiás: a teheneket őrzi.“

Belléptem a czellákba is. Ünneppnap lévén, a szerzetesek nem dolgoztak, hanem a szobájokban voltak. Valamennyi szíves mosolylyal s kezesorítással fogadott. Egy egy czellában négy ágy, egy asztal és négy szék állt. Ez volt az egész butorzat. Az ágyakat bőrebban kell leirnom, mert nagyban elütnek attól, mit közönségesen az ágy fogalma alatt értünk. Alacsony, hosszú, keskeny láda valamennyi s benne talán ujjnyi magas szalma. Ez az egész. Talán innét ered az a tévhit, hogy a trappisták koporsójukban alszanak. Hasonló tévedés az is, hogy a trappisták mindennap a sícjukat ássák s azután, ha elég mélyre ássák, újra betemetik, hogy előlről kezdjék a munkát, mindaddig, míg egyszer csak beletemetik. A czellába léptemkor valamennyi szerzetes imádságos könyvet forgatott.

Igy folyik le az Otajhegy lakóinak élete, folytonos ima és szünetlen nehéz munka között. Otási csalódás, lesújtó tragédia volt az, a mi ezeket az embereket a társadalom legkülönbözőbb osztályai-ból itt összehozta, hogy elfeledve a multat, eltemessék a jelent, a jövőt, egy földöntul képzelt szebb jövő reményében. Kabátomra ibolyacsokor volt tűzve. Egy fiatal, körülbelül harmincz éves szerzetes, mikor meglátta virágot, mereven reá nézett, hirtelen lehajolt feléje, de ugyanoly hirtelen visszakapta fejét. Arczáról kimonlhatatlan fájdalom beszélt; szemei megtelték könnyekkel s melléből mely sóhaj tört föl. Elfordult tőlem, hogy ne lássa a virágot, e mely oly fájó emlékeket látzott benne fölidézni. A prépost, a ki fiatal társa fájdalomát és fájdalma okát látta, némán kivette gomblyukamból az ibolyacsokrot s oda tartotta társa szeme elé. Hadd fájjon neki, hadd marczangolja széjjel a mult emléke a szívet, hiszen minél többbe kerül neki a lemondás, annál nagyobb lesz a földön tul jutalma.

tudatában van annak a kötelezettségnek, mely a kiállításra való részvétel iránt vállaira nehezedik, éppen azért szeretem hinni, hogy e honfiai kötelezettségének meg is felel és minél számosságban fognak a kiállításra való részvételük-ről programot beküldeni. Zombolya, 1895. márczius hó. Gróf Csekonicz Endre, a torontalm. gazd. egyesület elnöke.

— **Választások Nagyikindán.** Nagy-Kikinda város képviselőtestülete e hónap 8-án töltötte be a megüresedett ügyészi és közgyámi állásokat. Az ülésen Daniel László alispán akadályoztatása folytán dr. Dellimanich Lajos m. főjegyző elnökelt. Városi ügyésznek Dus Sándor kir. ügyészt, közgyámnak pedig Lyubics Miklóst választották meg. Az ügyész megválasztása ellen dr. Bogdán Zsivko óvást jelentett be. A közgyűlés ezután dr. Dellimanich Lajos m. főjegyzőnek a választás tapintatos vezetéséért köszönetet szavazott.

— **Az árvíz.** Az elmúlt éjjel és a mai nap folyamán vett hireink szerint még mindig a megye nyugoti és részben a déli oldala az, amit a rendkívül magasra nőtt vizek leginkább fenyegetnek. Különösen a Tisza mentén, ahol a töltés-át-szivárgások ijeszítő módon szaporodnak, fenyegető a helyzet. A vizár folytonos nyomása és a legutóbbi napok szélviharai által erősen megrongált töltések aligha bírának el még 30 centiméternyi áradást, amire pedig a m. kir. államépítészeti hivatal vizrajzi osztályának jelentése szerint el kell készülni. Babatónál, ahol a Szeged körül tegnapi este bekövetkezett gátszakadások következtében 702 centiméterrel 682 centiméterre apadt a víz, ma reggelre már ismét 698 centiméterig szökött az ár. Törökbecsérőlis, ahol a Tisza ma reggel 710 centiméteren állott, újabb áradást jelentenek. Bertalan, a földmivelésügyi miniszterium osztálytanácsosa ma reggel Nagybecskerekre érkezett s innen mindjárt a Tisza mellékére, a vész színhelyére indult. — Ma délben az ár az 1888-iki legnagyobb vizállást 51 centiméterrel meghaladó magasságra nőtt. A veszély igen nagy. A földmivelésügyi miniszter, mint lapunk zártakor értesülünk, a védekezési munkálatokhoz ma Morvai kincstári mérnököt is kiküldte. A Nagybecskerekéről a legutóbbi napokban védekezési munkálatokra kiszállított közérzőnek, amelyre tegnap este visszaérkezett Nagybecskerekre, felváltására az elmúlt éjjel folyamán a németvárosból 320 embert, a váráljai utcáról meg 44 kocsi gyűjtöttek két század fegyveres gyalogos segédlete mellett a hatóság emberei — sajnos, az erre vonatkozó alispáni intézkedés helyes és czélszerű intenczióinak nem nagy tapintattal megfelelve — össze és küldték ki félszázad gyalogos őrizete alatt a Tisza mellékére. — A nagybecskerek-verseczi vonalon a személy-forgalom átszállással megkezdődött: a podgyász-gyorsáru és posta pálya kocsin szállítatik át. Holnap már a teherforgalom is megindul; a teherkocsikat a veszélyeztetett helyeken embererővel tolják át.

Báránosba behatolt a víz, s romba döntött számos házat. A közlekedés szünetel. Az árvíz napról-napra nő. Ehhez hasonló veszedelem csak 1888-ban fordult elő. Ez időtől fogva majdnem minden évben volt ugyan kisebb nagyobb mérvű árvíz, ez azonban csak a terméseken ejtett jelentéktelenebb károkat, az ez évbeli azonban elöntvén a termő földeket, romboló hatását kiterjesztette a földhöz ragadt földmives szegényes viskójára is, a melyet rövid idő múlva teljesen romba döntött. Jablonszki Miklós főszolgabíró, Halász és Szávicz Gerő szolgabírók állandóan a vész színhelyén dolgoznak. Naponként átjönnek egy hajóval Báránosra s innen az összes marhaállományt kitelepítetik Belgrádba.

— **Eljegyzés.** Kármán János újpázuai községi orvos, eljegyezte Pillischer Berta kisasszonyt Óbecséről.

— **Fürediek Nagyszentmiklóson.** A déli vidéki szini szövetség subvencionált színigazgatója, Füredi Károly husvét első napján Nagyszentmiklóson az előadások sorozatát megkezdte. Leővey titkár bérletgyűjtés céljából már huzamos idő óta ott tartózkodik s körülbelül 70 bérletet gyűjtött össze, mi Nagyszentmiklósról nézve rendkívüli. A társulat primadonnája Gy. Mészáros Kornélia, első énekesnője pedig Szathmáry Rózsika: jelenleg Székesfehérvárott működnek.

— **A szomszéd boszúja.** Grofsorján György és Kinda Petru nagykomlói románok régtől fogva haragban éltek egymással. A napokban Grofsorján ismét összetűzött Kindával és egy vasvillával oly erővel ütötte fejbe, hogy Kinda azonnal eszméletlenül összerogyott. Orvosi vélemény szerint koponyája repedt ketté s így felépüléséhez nincs is remény. A csendőrség Grofsorjánt letartóztatta.

Táviratok.

A nagycsütörtöki lábmosás.

Budapest, április 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsben a király, a magyar fővárosban pedig a hercegprímás végezték a templomban egybegyűlt nagy közönség előtt a lábmosás hagyományos szertartását.

A tapolezai választás

Budapest, április 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Tapolezáról telegrafálják: Este tíz órakor ért véget a választási küzdelem, amelynek eredménye, hogy Kossuth Ferenczet 1103 szavazattal 963 ellenében, ami Vörös László államtitkára esett, megválasztották a kerület képviselőjének.

Budapest, április 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Tapolezáról telegrafálják: A választás után Mányoki választási elnök és Gajári Ödön, a szabadelvűek egyik bizalmi férfa közt heves szóváltás volt. Gajári provokálta Mányokit.

Császska körlevele.

Budapest, április 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kalocsáról telegrafálják: Császska érsek körlevelet adott ki, melyben a pápa ismert elhatározását közli, az egyházpolitikai törvények ügyében.

Politizáló jezsuita pater.

Budapest, április 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Pozsonyból telegrafálják: Findenik pater, a ki a minap dühös prédikációt tartott az egyházpolitikai javaslatok ellen és a hercegprímást is megtámadta, a jezsuiták provinciálisai most megdorgálták és hivatalától elmozdították.

A bombavető.

Budapest, április 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) A fővárosi rendőrség Széles

Adorjának, akit máig sem foghatott el, az ügyét áttette a kir. ügyészséghez.

Az árvíz.

Budapest, ápr. 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Dráva óriási károkat okoz Kaposvár körül. Szeged alatt és a Duna mentén Slankamennél a helyzet felette súlyos.

A honvédtisztek szaporítása.

Budapest, április 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) A honvédelmi miniszter a honvédtisztek szaporítását vette tervbe. A kerületi parancsnokságokhoz beosztanak egy-egy táborkot, a gyalogezredek parancsnokai mellé egy-egy tisztet.

A bokszeget merénylet.

Budapest, április 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Rendkívül érdekes esküdtészi tárgyalás lesz e hó 18-án a budapesti sajtóbírórság előtt. Két év előtt, a mikor a király a borosjenői hadgyakorlatokra utazott, a Magyar Hírlap hasábjain a bokszeget merénylet címmel hosszabb cikksorozat jelent meg, melyben az volt megírva, hogy a királyt vívó vonat ellen merényletet akartak elkövetni. Bokszeget állomása mellett történt volna, hogy a környékbeli lakosság, melyet Papp János lelkész a szószekekről fanatizált, fel akarta szedni a vasut sineit. Az e tárgyban megjelent cikkekért Horváth Gyula orsz. képviselő, a lap főszerkesztője, Fenyő Sándor felelős szerkesztő, továbbá Márkus Miksa és dr. Kohn Dávid hírlapírók vállalták el a felelőséget, akik ellen Papp rágalmazás címén emelt vádat s akiket együtt fogtak a holnaphoz egy hétre tartandó esküdtészi tárgyaláson felelősségre venni.

Előtt választási elnök.

Budapest, április 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Belgrádból telegrafálják: Az uzsicszai választásnál a választási bizottság elnökét, aki haladópartit, leölték. A liberalis párt nem vesz részt a szkupstinába való választásokon.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájler Lajos.
Helyettes szerkesztő: Kabos Bertalan.

Hirdetések.

Köszönetnyilvánítás.

Fogadják mindazok, kik boldogult anyáink, illetőleg anyósunk

özv. Chualla Jánosné
szül. Schmidt Teréznek

halálával ért súlyos csapás alkalmával részvétnyilatkozataikkal felkerestek, illetőleg a temetésen résztvettek, forró köszönetünket.

Nagybecskerek, 1895. ápril hó 10.

Chualla és Matuskovich család.

(309-1.1)

Kitünő padló-máz!

puha padlóra.

Linoleum padló-zománcz

3 árnyalatban

Eisenstädter testvéreknél Bécsben.

Teljesen használatra kész, csinos és szélnak megfelelő 1/4 kilós dobozokban. Linoleum padló-zománcz egy óra alatt megszárad, pompás fényű, sima és repedésektől ment marad.

Linoleum padló-zománcz közvetlenül a dobozból mázolható fel.
Linoleum padló-zománcz használatra sokkal olcsóbb, mint a többi padlófény-máz.

Kapható minden nagyobb festék- és gyógyáru-üzletben.

(245-6.6)

A gör. kel. hitközség tulajdonát képező házban lévő üzlethelyiségemből kénytelen vagyok az épület lerombolása miatt **május elsején** kihuzcolkodni.

Mivel ezen elhatározás a fent nevezett hitközség részéről mindeddig függőben tartatott s én abban a hiszemben, hogy ezen lerombolás ez évben még nem hajtatik végre; úgy mint minden évben az idén is bevásárlásaimat Brünnben, Bécsben és Budapesten eszközöltem.

De mivel távollétem alatt a leromboltatás elhatározott, kénytelen vagyok nemcsak állandó raktáromat, hanem az újabban megrendeltárukat is

beszerzési áron alul elárusítani.

UJDONSÁGOK női- és leány confectionban.

Urí-felöltők a legjobb szövetből, ezelőtt 12—30 frt, most 7—16 frt.

Urí-öltözetek, legfinomabb kivitelben, lelegegánsabb szövetből, ezelőtt 12—45 frt, most 5.50—22 frt.

Fiu- és gyermekruhák, elegáns szabás, tartós szövetből, bámulatos leszállított áron.

Mindazon uraknak, akik mérték szerinti s divatos kivitelű ruhákat akarnak viselni — anélkül, hogy ezeket felülfizetnének, szives figyelmébe ajánlom dusan felszerelt

szövetraktáromat.

Bátorkodom a nagyérdemű közönséget — saját érdekében — dusan felszerelt raktárom megtekintése céljából meghívni.

Kiváló tisztelettel
Rothmiller Tivadar.

(273—6.5)

5184. szám. ki. 895. N.-Beckerek r. t. város tanácsa

Hirdetmény.

Nagy-Beckerek város tanácsa részéről ezennel közzé tétetik, miszerint a városi lovas és gyalogrendőrség, kézbesítők és hivatalosok részére az 1895., 1896. és 1897. évi nyári idényekre szükségelt és évenként a következő szükségletekből álló ruhanemű és lábbeliek és pedig:

- 37 drb. zubbony vászonból
- 4 „ zubbony kék posztóból
- 37 „ pantallo vászonból
- 4 „ iengyel nadrág sűrű posztóból
- 32 „ sapka sötétkék posztóból
- 9 „ kalap fekete nemezsből
- 37 pár czipő
- 4 „ nyári csizma

beszerzése tekintetéből megtartandó zárt ajánlati verseny határnapjául 1895. évi április hó 17-ének d. e. II. órája tüzetik ki.

Felhivatnak vállalkozni szándékozók, miszerint zárt ajánlataikat 50 kros bélyeg és a kikiáltási árnak megfelelő 10%, vagy is ruhaneműekre 118 frt, lábbeliekre 67 frt bánatpénzzel ellátva a fent kitűzött határnap délelőtt 11 órájáig a városi II. tanácsnoki irodában nyújtják be.

A feltételek a hivatalos órák alatt ugyancsak a II. tanácsnoki irodában tekinthetők meg.

Nagy-Beckereken, 1895. évi április hó 9-én.

Krsztics János,
polgármester.

2075. tikvi sz. 1895.

Árverési hirdetmény.

A törökbecsei kir. járásbírósa mint tikvi hatóság közhírré teszi, hogy a szept. XVI városi takarékpénztár végrehajtónak, Vajnov Steva, Vajnov Vljakó és Vajnov Jevrem melenczei lakosok végrehajtást szenvedők elleni 665 frt s jár. iránti, a melencze község mint erkölcsi testület végrehajtónak 304 frt 30 kr s járuléka iránti végrehajtási ügyében a területén levő Melencze község határában fekvő 1724. sz. tjkvben foglalt A. I. 1—4. sorsz. 3544, 5071/6, 5740. és 7511. hrsz. alatt felvett jelenleg végrehajtást szenvedők nevén álló ingatlanok 1557 frt kikiáltási árban 1895-ik évi május hó 29-ik napjának d. e. 10 órakor, Melencze község házában árverés alá fognak bocsátatni és a kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképesnek nyilvánított értékpapírban a kikiáltott kezébe letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatali órák alatt a kir. járásbírósa telekkönyvi irattárában s Melencze község előljárási irattárában megtekinthetők.

Kelt Török-Becsén, 1895. évi márczius hó 11-én. A kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság.

Szabó,
kir. aljárásbíró.

(303—1.1)

Pályázat.

Alolított jegyző a jegyzői teendőkből jártas egyént keres.

Fizetés havi 25 frt és szorgalomhoz mért mellékjövdelem.

Az állás f. hó 15-én elfoglalandó.

Szerb-Párdány, 1895. április hó 6-án.

296—3.2)

Fóhsz György.

Myematott Pletis For. Pál kiadása Nagybeckereken.